

บทที่ 2

วิธีการทดลอง

2.1 วัสดุและ เคมีภัณฑ์ที่ใช้ในการทดลอง

2.1.1 เครื่องมือที่ใช้

เครื่องวัดการดูดแสง Spectronic 20 บริษัท Bausch & Lomb

เครื่องวัดการดูดแสง Spectronic 2000 บริษัท Bausch & Lomb

เครื่องบันทึกการดูดแสง Shimadzu UV-240

เครื่องวัดความขุ่น Klett-Summerson Photoelectric Colorimeter บริษัท
Arthur H. Thomas company

เครื่องปั่นแรงสูง Beckman Model J 21 C

เครื่องปั่นแรงสูงอุลตรา (Ultra Centrifuge) L 8-70 บริษัท Beckman

เครื่องปั่นแอฟเพนดอฟ (Eppendorf Centrifuge) TOMY MC-15A

เครื่องปั่นความเร็วต่ำของ International Equipment

เครื่องเขย่าซึ่งควบคุมอุณหภูมิได้ (Shaking water bath, Aquatherm บริษัท
New Brunswick Scientific

เครื่องควบคุมอุณหภูมิน้ำ (Water bath) Model SCB IV Thermo Bath

เครื่องควบคุมอุณหภูมิ (Incubater) บริษัท Heraeus

เครื่องทำลายเซลล์ (French Pressure Cell Press) บริษัท American
Instrument company

เครื่องป้อนพลังงาน (Power Supply)

อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

UV transilluminator บริษัท UVP

กล้องถ่ายรูป Pentax super A Soft case 32650

พร้อมฟิล์มขาวดำ Kodak Tri-X Pan

0013228

ปิเปตอัตโนมัติ (Autopipett) ของ Pipetman

ตู้แสงอุลตราไวโอเลตสำหรับการกลายพันธุ์

2.1.2 เคมีภัณฑ์

ก. สารเคมี

สารเคมีทุกชนิดที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นเกรดวิเคราะห์

ข. เอนไซม์

เอนไซม์เรสตริกชัน ของบริษัท Amersham

เอนไซม์ไลเกส ของบริษัท Amersham

เอนไซม์อื่น ๆ ของบริษัท Sigma

2.2 พลาสมิดดีเอ็นเอและดีเอ็นเอมาตรฐานที่ใช้ในการทดลอง

2.2.1 พลาสมิดดีเอ็นเอ

พลาสมิดดีเอ็นเอ pSY 343 (Yasuda และ Takagi, 1983) ขนาดประมาณ 9.5 Kb เป็น runaway replication plasmid มียีนต้าน Kanamycin

พลาสมิดดีเอ็นเอ pBR 322 (Maniatis และคณะ, 1982) ขนาดประมาณ 4.3 Kb มียีนต้าน Tetracycline และ Ampicillin

2.2.2 ดีเอ็นเอมาตรฐาน

ดีเอ็นเอของ λ Clindlts 857 sam 7 ถูกย่อยอย่างสมบูรณ์ด้วย Hind III ได้ชิ้น DNA 8 ขนาดคือ 23.130, 9.416, 6.682, 4.361, 2.322, 2.027, 0.564 และ 0.125 Kb. ตามลำดับ (Rodriguez and Tait, 1983)

2.3 การเก็บรักษาดีเอ็นเอที่ใช้ในการทดลอง

สารละลายและภาชนะที่ใช้เก็บ DNA ต้องปราศจาก DNase การเก็บรักษาดีเอ็นเอที่ใช้ในการทดลองนี้มี 2 วิธีคือ

2.3.1 การเก็บรักษาระยะสั้น ละลายดีเอ็นเอในบัฟเฟอร์ TE (10 mM Tris-HCl, 1 mM EDTA pH 8.0) เก็บที่อุณหภูมิ 4^oซ.

2.3.2 การเก็บรักษาระยะยาว เก็บตะกอนแห้งของดีเอ็นเอที่อุณหภูมิ -20°C .

เมื่อต้องการใช้ นำดีเอ็นเอมาละลายในบัฟเฟอร์ TE

2.4 จุลินทรีย์ที่ใช้ในการทดลอง แสดงในตารางที่ 1

2.4.1 Escherichia coli ATCC 11105 เป็นสายพันธุ์ที่ได้จาก American Type Culture Collection สามารถสร้างเอนไซม์เพนนิซิลิน เอซีเลสได้

2.4.2 Escherichia coli HB 101 และ C 600 เป็นสายพันธุ์ที่ใช้เป็นเซลล์เจ้าเรือน สำหรับการทรานส์ฟอร์มพลาสมิด

2.4.3 Escherichia coli Q₆₉, R₉ และ S₅ เป็นสายพันธุ์ที่สร้างได้จากการวิจัยนี้

2.4.4 Serratia marcescens ATCC 27117 เป็นสายพันธุ์ที่ได้จาก American Type Culture Collection ใช้ทดสอบเพื่อคัดเลือกแบคทีเรียที่สามารถสร้างเอนไซม์เพนนิซิลิน เอซีเลส โดยอาศัยคุณสมบัติการสามารถถูกยับยั้งการเจริญได้ด้วย 6-APA

2.5 อาหารเลี้ยงเชื้อ

2.5.1 LB-medium (Luria-Bertani) (Luria และคณะ, 1960) เป็นอาหารเลี้ยงเชื้ออุดม (rich medium) ในสารละลาย 1 ลิตร ประกอบด้วย

Tryptone	10	กรัม
Yeast Extract	5	กรัม
โซเดียมคลอไรด์	10	กรัม
วิตามิน บี 1	5	มิลลิกรัม

ปรับ pH ให้เป็น 7.0 ด้วยโซเดียมไฮดรอกไซด์ 1 นอร์มอล ถ้าเป็นอาหารแข็ง

เติม Bacto-agar 15 กรัมต่อลิตร

2.5.2 BY-medium (Mayer และคณะ, 1980) เป็นอาหารเลี้ยงเชื้ออุดมในสารละลาย 1 ลิตร ประกอบด้วย

Beef Extract	5	กรัม
Yeast Extract	10	กรัม
โซเดียมคลอไรด์	5	กรัม

ตารางที่ 1 จุลินทรีย์ที่ใช้ในการทดลอง

จุลินทรีย์	สายพันธุ์	Relevant Phenotype	เอกสารอ้างอิง
<u>Escherichia coli</u>	ATCC 11105	Pen ^{G^r} , PAA ⁺ , λ ⁻ , P ₁ ⁻ , Tn 5 ⁻ , Tn 10 ⁻ (Wild Type)	ในการวิจัยนี้
	HB 101	F ⁻ , <u>had</u> S 20 (r _B ⁻ , m _B ⁻), <u>rec</u> A 13, <u>ara</u> - 14, <u>pro</u> A 2, <u>lac</u> Y 1, <u>gal</u> K 2, <u>rps</u> L 20 (Sm _r), <u>Xyl</u> -5, <u>mtl</u> -1, <u>Sup</u> E 44, λ ⁻	Boyer และ Roulland- Dussoix, 1969; Bolivar และ Backman, 1979
	C 600	F ⁻ , <u>thi</u> -1, <u>thr</u> -1, <u>leu</u> B 6, <u>lac</u> Y ⁺ , <u>ton</u> A 21, <u>Sup</u> E 44, λ ⁻	Appleyard และคณะ, 1954
	Q ₆₉	HB 101 (pJR 69)	ในการวิจัยนี้
	R ₉	C 600 (pJR 69)	ในการวิจัยนี้
	S ₅	HB 101 (pJR 69)	ในการวิจัยนี้
<u>Serratia marcescens</u>	ATCC 27117	Pen G ^r , 6-APA	Mevootison และคณะ, 1983

ปรับ pH ให้เป็น 7.0 ด้วยโซเดียมไฮดรอกไซด์ 1 นอร์มอล

2.5.3 Minimum medium (MM) (Self และคณะ, 1969) เป็นอาหารเลี้ยงเชื้อ
สูตรปรับต่ำ ในสารละลาย 1 ลิตร ประกอบด้วย

โตโปแตสเซียมไอโอไดรเจนฟอสเฟต	7	กรัม
โปแตสเซียมไอโอไดรเจนฟอสเฟต	3	กรัม
อัมโมเนียมซัลเฟต	1	กรัม
โซเดียมซีเตรท	1	กรัม
โมโนโซเดียมกลูตาเมท	1	กรัม
เฟอร์ริกคลอไรด์	10	มิลลิกรัม
แมกนีเซียมซัลเฟต	200	มิลลิกรัม
วิตามิน บี 1	5	มิลลิกรัม

ปรับ pH ให้เป็น 7.0 ด้วยโซเดียมไฮดรอกไซด์ 1 นอร์มอล ถ้าเป็นอาหารแข็ง
เติม Bacto-agar 15 กรัมต่อลิตร

2.5.4 Nutrient soft agar (Oostendorp, 1972) ในสารละลายโซเดียม
ฟอสเฟตฟิเฟอไรด์ 50 มิลลิโมลาร์ pH 7.5 1 ลิตร ประกอบด้วย

Peptone	6	กรัม
Yeast Extract	2	กรัม

เติม Bacto-agar 6 กรัมต่อลิตร

2.5.5 SOB-medium (Hamahan และคณะ, 1983) เป็นอาหารเลี้ยงเชื้อสำหรับ
เตรียม competent cell ในสารละลาย 1 ลิตร ประกอบด้วย

Tryptone	20	กรัม
Yeast Extract	5	กรัม
โซเดียมคลอไรด์	10	มิลลิโมลาร์
โปแตสเซียม คลอไรด์	25	มิลลิโมลาร์
แมกนีเซียม คลอไรด์	10	มิลลิโมลาร์
แมกนีเซียม ซัลเฟต	10	มิลลิโมลาร์

วิตามิน บี 1

5 มิลลิกรัม

ปรับ pH ให้เป็น 7.0 ด้วยโซเดียมไฮดรอกไซด์ 1 นอร์มอล

2.6 การเก็บรักษาจุลินทรีย์ที่ใช้ในการทดลอง

2.6.1 การเก็บรักษากระยะสั้น

ก. Slant LB-agar ใช้สำหรับการเก็บเชื้อทั่วไป บรรจุอยู่ในภาชนะที่เป็นขวด (vial) ซึ่งชุบด้วยพาราฟินเหลว เก็บไว้ที่อุณหภูมิ 4^oซ.

ข. Plate LB-agar เสริม Kanamycin 50 µg/ml เป็นจานแม่ (Master plate) สำหรับแบคทีเรียที่มีพลาสมิด pSY 343, เสริม Ampicillin 50 µg/ml เป็นจานแม่สำหรับแบคทีเรียที่มีพลาสมิด pBR 322, เสริม PAA 0.1 เปอร์เซ็นต์ และ Penicillin G 100 µg/ml เป็นจานแม่สำหรับ *E. coli* ATCC 11105, เสริม Penicillin G 200 µg/ml เป็นจานแม่สำหรับ transformant และฉาบแทนที่ได้จากการทดลอง

2.6.2 การเก็บรักษากระยะยาว ใช้สำหรับเก็บเชื้อทุกชนิด โดยเจริญเชื้อในอาหารอุดม LB แล้วเก็บเชื้อโดยผสมกับกลีเซอรอล 50 เปอร์เซ็นต์ในขวด (vial) ซึ่งชุบด้วยพาราฟินเหลว เก็บไว้ที่ -20^oซ

2.7 การเตรียมสารละลาย

2.7.1 บัฟเฟอร์ TE (Maniatis และคณะ, 1982) ใช้สำหรับละลายดีเอ็นเอ ประกอบด้วย

Tris-HCl	10	มิลลิโมลาร์
Na ₂ EDTA	1	มิลลิโมลาร์

ปรับ pH ให้เป็น 8.0

2.7.2 สารละลายไอโอดีน (Sykes และ Nordstrom, 1972) ใช้สำหรับทดสอบ แอคติวิตีของ เอนไซม์ปีตา-แลคตาเมส โดยวิธี Microiodometric test ประกอบด้วย

ไอโอดีน	0.1	โมลาร์
โพแตสเซียมไอโอดัด	0.4	โมลาร์

2.7.3 สารละลายแป้ง-ไอโอดีน (Sykes และ Nordstrom, 1972) ใช้สำหรับ
วัดแอกติวิตีของเอนไซม์บีตา-แลคตาเมส ประกอบด้วย

soluble starch 0.2 กรัม ละลายในโปแตสเซียมฟอสเฟต บัฟเฟอร์เข้มข้น
0.1 โมลาร์ pH 7.0 จำนวน 100 มิลลิลิตร

ไอโอดีน 0.08 โมลาร์ ละลายในโปแตสเซียมไอโอดัด 3.2 โมลาร์ จำนวน
0.15 มิลลิลิตร

2.7.4 บัฟเฟอร์ SET (Rodriguez และ Tait, 1983) ใช้ในขั้นตอนการสกัด
โครโมโซมของแบคทีเรีย ประกอบด้วย

ซูโครส	20	เปอร์เซ็นต์
Tris-HCl	50	มิลลิโมลาร์
Na ₂ EDTA	50	มิลลิโมลาร์
ปรับ pH ให้เป็น 7.6		

2.7.5 บัฟเฟอร์ RNase (Rodriguez และ Tait, 1983) ใช้ในขั้นตอนการสกัด
โครโมโซมของแบคทีเรีย ประกอบด้วย

โซเดียมอะซิเตท	0.1	โมลาร์
Na ₂ EDTA	0.4	มิลลิโมลาร์
RNase	10	มิลลิกรัมต่อมิลลิลิตร
ปรับ pH ให้เป็น 4.8		

2.7.6 บัฟเฟอร์ TEN (Rodriguez และ Tait, 1983) ใช้ละลายโครโมโซมของ
แบคทีเรีย ประกอบด้วย

Tris-HCl	10	มิลลิโมลาร์
Na ₂ -EDTA	1	มิลลิโมลาร์
โซเดียมคลอไรด์	10	มิลลิโมลาร์
ปรับ pH ให้เป็น 7.6		

2.7.7 tracking dye (Maniatis และคณะ, 1982) ใช้สำหรับผลัมกับดีเอ็นเอ
ก่อนทำอีเลคโตรโฟรีซิส ประกอบด้วย

Bromphenol blue	0.1	เปอร์เซ็นต์
Ficoll	40	เปอร์เซ็นต์
Na ₂ EDTA	5	มิลลิโมลาร์

2.7.8 บัฟเฟอร์ Tris-borate (Maniatis และคณะ, 1982) เป็น running buffer ของการทำอิเล็กโตรโฟรีซิส ประกอบด้วย

Tris-HCl	89	มิลลิโมลาร์
Boric acid	89	มิลลิโมลาร์
Na ₂ EDTA	2.5	มิลลิโมลาร์
ปรับ pH ให้เป็น 8.3		

2.7.9 Elution buffer (Dretzen และคณะ, 1981) ใช้สำหรับชะดีเอ็นเอจาก DEAE-cellulose paper ประกอบด้วย

Tris-HCl	20	มิลลิโมลาร์
Na ₂ EDTA	1	มิลลิโมลาร์
Arginine	50	มิลลิโมลาร์
โซเดียมคลอไรด์	1.5	โมลาร์
ปรับ pH ให้เป็น 7.5		

2.7.10 บัฟเฟอร์ TFB (Hamahan และคณะ, 1983) ใช้ในขั้นตอนของการเตรียม competent cell โดยวิธี DMSO-treated method ประกอบด้วย

Z-N-Morpholinoethane sulfonic acid	10	มิลลิโมลาร์
โปแตสเซียมคลอไรด์	100	มิลลิโมลาร์
แมกกาเนสเซียมคลอไรด์	45	มิลลิโมลาร์
แคลเซียมคลอไรด์	10	มิลลิโมลาร์
Hexamine Cobalt (III) chloride	3	มิลลิโมลาร์
ปรับ pH ให้เป็น 6.3		

2.7.11 สารละลาย Lowry (Lowry และคณะ, 1951) ใช้สำหรับหาปริมาณโปรตีน ประกอบด้วย

โซเดียมคาร์บอเนต 2 เปอร์เซ็นต์ในโซเดียมไฮดรอกไซด์เข้มข้น 0.1
นอร์มอล จำนวน 100 มิลลิลิตร

คอปเปอร์ซัลเฟต 1, เปอร์เซ็นต์ และโซเดียมโบรไมด์ เข้มข้น 1 เปอร์เซ็นต์
จำนวน 2 มิลลิลิตร

2.8 การศึกษาการเจริญของเชื้อ

2.8.1 การเตรียมเชื้อตั้งต้น

เชื้อเชื้อ 1 โคโลนีจากจานแม่ (master plate) ลงในอาหารอุดม
ปริมาณ 10 มิลลิลิตร ซึ่งบรรจุอยู่ในขวดทดลอง เอเลนเมเยอร์ ขนาด 125 มิลลิลิตร บ่มที่
30^oซ. 15 ชั่วโมง นำเชื้อตั้งต้นมาล้างหนึ่งครั้งด้วยโซเดียมคลอไรด์ 0.85 เปอร์เซ็นต์ แล้ว
กระจายเชื้อด้วยสารละลายเดียวกันในปริมาตรเดิม

2.8.2 การเลี้ยงเชื้อและวัดการเจริญของเชื้อ

ใส่เชื้อตั้งต้นลงในอาหารที่ต้องการด้วยอัตราส่วนระหว่างเชื้อต่ออาหารเท่ากับ
1:50 โดยอาหาร 50 มิลลิลิตร บรรจุอยู่ในขวดทดลอง เอเลนเมเยอร์ ชนิดมีแขนข้าง ซึ่งมี
ขนาดความจุ 250 มิลลิลิตร ปิดด้วยจุกสำลี บ่มเชื้อในอ่างน้ำควบคุมอุณหภูมิตามต้องการ เขย่าด้วย
ความเร็ว 150-200 รอบต่อนาที เมื่อเชื้อเจริญถึงเวลาที่ต้องการ วัดการเจริญของเชื้อโดย :

ก. วัดความขุ่นของเชื้อด้วยเครื่อง Klett-Summerson Photoelectric
Colorimeter มีหน่วยเป็น Klett unit

ข. นับจำนวนเซลล์ที่มีชีวิต โดยการเสาะจางเชื้อด้วย โซเดียมคลอไรด์ 0.85
เปอร์เซ็นต์ แล้วกระจายเชื้อบนอาหารแข็ง LB บ่มที่ 30^oซ. 24 ชั่วโมง สึงบจำนวนโคโลนี

ค. หาน้ำหนักเปียกของเซลล์ โดยปั่นเซลล์ด้วยความเร็ว 6,500 รอบต่อนาที
เป็นเวลา 10 นาที ล้าง 2 ครั้งด้วย โซเดียมคลอไรด์ 0.85 เปอร์เซ็นต์ แล้วชั่งน้ำหนักเปียก

2.9 การตรวจสอบแอกติวิตีเบื้องต้นของเอนไซม์เพนนิซิลิน เอซีเลส ของโคโลนิในจานเพาะเชื้อ
โดยวิธี Microbiological test (Meevootisom และคณะ, 1983; Oostendrop
และคณะ, 1972)

เจริญแบคทีเรียที่ต้องการทดสอบบนอาหารแข็ง LB ที่เสริมเพนนิซิลิน 200 ไมโครกรัม ต่อมิลลิลิตร โดยวิธี grid หรือปั๊มแบบ (Replica plating) บ่มที่ 30°C. 24 ชั่วโมง เทกับด้วย 10 เปอร์เซ็นต์ (โดยปริมาตร) ของ Serratia marcescens ATCC 27117 ใน nutrient soft agar ที่เสริมด้วยเพนนิซิลิน 5 มิลลิกรัมต่อมิลลิลิตร จำนวน 5 มิลลิลิตร บ่มที่ 30°C. 24 ชั่วโมง จะเกิดบริเวณใสรอบโคโลนิที่ผลิต PA เนื่องจาก PA จะย่อย เพนนิซิลินให้เป็น 6-Amino penicillanic acid ซึ่งสามารถยับยั้งการเจริญของ S. marcescens ได้ เปรียบเทียบแอกติวิตีของ PA ได้ด้วยค่า Inhibition zone indices คืออัตราส่วนของเส้นผ่าศูนย์กลางบริเวณใสกับเส้นผ่าศูนย์กลางโคโลนิของ เชื้อบนอาหารแข็ง

2.10 การวัดแอกติวิตีของเอนไซม์ เพนนิซิลิน เอซีเลส

2.10.1 วิธีของ Szewezuk (Szewezuk และคณะ, 1980)

ก. วิธีเตรียมเซลล์เพื่อวัดแอกติวิตี

ล้างเซลล์ 2 ครั้งด้วยโบแตสโซเนียมฟอสเฟตบัฟเฟอร์ 80 มิลลิโมลาร์ pH 7.8 กระจายเซลล์ในบัฟเฟอร์เดิม ปริมาตรเท่าเดิม

ข. วิธีสังเคราะห์ PAAB (Szewezuk และคณะ, 1980)

การสังเคราะห์ PAAB ทำได้โดยผสม 4-aminobenzoic acid 6.85 กรัมใน 2 นอร์มอล โซเดียมไฮดรอกไซด์ จำนวน 25 มิลลิลิตร และอะซิโตน จำนวน 25 มิลลิลิตร และอะซิโตน จำนวน 25 มิลลิลิตร แล้วค่อย ๆ เติม Phenyl acetyl chloride จำนวน 6.4 มิลลิลิตร ที่ละลายในขณะที่ควบคุมอุณหภูมิให้เป็น 0°C. และปรับ pH ให้มากกว่า 8 ตลอดเวลา

จากนั้นตกตะกอนโดยการเติม กรดไฮโดรคลอริก 2 นอร์มอลจำนวน 200 มิลลิลิตร แล้วกรองตะกอนเก็บไว้ นำส่วนน้ำใสมาตกตะกอนซ้ำอีก 2 ครั้ง อบตะกอนให้แห้งที่ 50°C.

นำตะกอนอบแห้งมาละลายในโซเดียมไฮดรอกไซด์ 2 นอร์มอลกับเอทานอล 20 เปอร์เซ็นต์ จำนวน 30 มิลลิลิตร แล้วตกตะกอนใหม่ด้วยกรดไฮโดรคลอริก 2 นอร์มอล จำนวน 50 มิลลิลิตร กรองตะกอนแล้ว ทำซ้ำเดิมอีก 2 ครั้ง อบตะกอนให้แห้งที่ 50°C.

นำไปหาจุดหลอมเหลว จะอยู่ในช่วง 256-259°C. มีน้ำหนักโมเลกุล 255

ค. วิธีวัดแอกติวิตีของ PA

ผสมเซลล์ 0.1 มิลลิลิตร กับ PAAB 2.5 มิลลิโมลาร์ ซึ่งละลายใน โปแตสเซียมฟอสเฟตบัฟเฟอร์ 80 มิลลิโมลาร์ pH 7.8 จำนวน 0.4 มิลลิลิตร บ่มที่ 46°C. 10 นาที เพื่อให้ PA ย่อย PAAB ได้เป็น p-Amino benzoic acid (PABA)

วัดปริมาณ PABA ด้วยปฏิกิริยา Diazotization โดยการเติมสารละลาย ที่เตรียมใหม่ของโซเดียมไนตรัส 10 มิลลิโมลาร์ ซึ่งละลายในกรดอะซิติก 0.25 โมลาร์ จำนวน 0.5 มิลลิลิตร บ่มที่อุณหภูมิห้อง 5 นาที จะเกิดสารประกอบซึ่งสามารถเกิดปฏิกิริยา coupling ได้ เมื่อเติมสารละลายที่เตรียมใหม่ของ 1-amino-8-hydroxy-naphthalene-3,6-disulfonic acid (H-acid) 10 มิลลิโมลาร์ ในโซเดียมคาร์บอเนต 0.66 นอร์มอล จำนวน 1.5 มิลลิลิตร บ่มที่อุณหภูมิห้อง 2 นาที จะเกิดสารประกอบสีแดง

ปั่นแยกเซลล์ด้วยความเร็ว 6500 รอบต่อนาที เป็นเวลา 10 นาที นำส่วน น้ำใส่วัดการดูดกลืนแสงความยาวคลื่น 535 นาโนเมตร เปรียบเทียบกับกราฟมาตรฐานของ PABA

2.10.2 วิธีของ Balasingham (Balasingham, 1972)

ก. วิธีเตรียมเซลล์เพื่อวัดแอกติวิตี

ล้างเซลล์ 2 ครั้งด้วยโซเดียมคลอไรด์ 0.85 เปอร์เซ็นต์ กระจายเซลล์ใน สารละลายเดิม โดยให้ความเข้มข้นของเซลล์ประมาณ 0.035 กรัม (น้ำหนักเปียก) ต่อ 1 มิลลิลิตร

ข. วิธีวัดแอกติวิตีของ PA

ผสมเซลล์ 1 มิลลิลิตรกับสารละลายเพนนิซิลินจี 25 มิลลิกรัม ใน โปแตสเซียมฟอสเฟตบัฟเฟอร์ 0.05 โมลาร์ pH 7.5 จำนวน 4 มิลลิลิตร เขย่าที่ 37°C. เป็นเวลา 30 นาที เพื่อให้ PA ย่อย PDAB ได้เป็น 6-APA

วัดปริมาณ 6-APA โดยการเปิดสารละลายดังกล่าว 0.5 มิลลิลิตร ผสม

กับสารละลายซึ่งประกอบด้วย PDAB 0.5 เปอร์เซ็นต์ในเมทรานอล 0.5 มิลลิลิตร, กรดอะซิติก 20 เปอร์เซ็นต์ 2 มิลลิลิตร และ โซเดียมไฮดรอกไซด์ 0.05 โมลาร์ จำนวน 1 มิลลิลิตร บ่มที่อุณหภูมิห้อง เป็นเวลา 20 นาที จะเกิดสารประกอบสีเขียวอ่อน

ปั่นเซลล์ด้วยความเร็ว 6,500 รอบต่อนาที เป็นเวลา 10 นาที นำส่วนน้ำใส่มาวัดการดูดกลืนแสงความยาวคลื่น 415 นาโนเมตร เปรียบเทียบกับกราฟมาตรฐานของ 6-APA

2.11 การตรวจสอบแอกติวิตีเบื้องต้นของเอนไซม์ บีตา-แลคตาเมสของโคโลนีในจานเพาะเชื้อ โดยวิธี Microiodometric test (Sykes และ Nordstrom, 1972)

เจริญแบคทีเรียที่ต้องการทดสอบบนอาหารแข็ง LB ที่เสริมแป้ง (soluble starch) 1 เปอร์เซ็นต์ โดยวิธี grid หรือบ่มแบบ (Replica plating) บ่มที่ 30°C. 24 ชั่วโมง เทหุ้ด้วยสารละลายไอโอดีน (ไอโอดีน 0.1 โมลาร์, โปแตสเซียมไอโอไดด์ 0.4 โมลาร์) และเพนนิซิลลิน 20 มิลลิกรัมในโซเดียมฟอสเฟต บัฟเฟอร์ 0.1 โมลาร์ pH 7.0 จำนวน 3 มิลลิลิตร 10 วินาที รินสารละลายส่วนเกินทิ้ง อาหารแข็งจะเป็นสีน้ำเงินเข้มของสารประกอบแป้ง-ไอโอดีน บ่มที่อุณหภูมิห้อง 10 นาที จะพบการฟอกจางสีรอบ ๆ โคโลนีที่ผลิตเอนไซม์ บีตา-แลคตาเมสเนื่องจากเอนไซม์ บีตา-แลคตาเมสจะย่อยเพนนิซิลลิน เกิดเป็น penicilloic acid ซึ่งสามารถดึงไอโอดีนออกจากสารประกอบแป้ง-ไอโอดีนได้

2.12 การวัดแอกติวิตีของเอนไซม์ บีตา-แลคตาเมส (Sykes และ Nordstrom, 1972)

2.12.1 วิธีเตรียมตัวอย่างสำหรับวัดแอกติวิตี

ล้างเซลล์ 2 ครั้งด้วยโปแตสเซียมฟอสเฟตบัฟเฟอร์ 0.1 โมลาร์ pH 7.0 แล้วกระจายเซลล์ในบัฟเฟอร์เต็ม จากนั้นนำไปทำให้เซลล์แตกด้วย French pressure Cell แล้วปั่นที่ 14,000 รอบต่อนาที 40 นาที แยกเอาส่วนน้ำใส (crude enzyme) มาวัดแอกติวิตีของ บีตา-แลคตาเมส

2.12.2 วิธีวัดแอกติวิตีของ บีตา-แลคตาเมส

เมื่อเอนไซม์ บีตา-แลคตาเมสย่อยเพนนิซิลลิน จะเกิดเป็น penicilloic acid ซึ่งสามารถดึงไอโอดีนจากสารประกอบแป้ง-ไอโอดีน ที่สีน้ำเงินเข้มให้มีสีจางลง แต่เนื่องจากการจางลงของสีอาจเกิดจากเอนไซม์ และสับสเตรท (เพนนิซิลลิน) ได้ด้วย ดังนั้น

จึงต้องทำ Enzyme และ Substrate control เพื่อเป็น back ground ด้วยดังต่อไปนี้

ก. Enzyme control ผลผสมสารละลายแป้ง-ไอโอดีน (soluble starch 0.2 กรัมใน 100 มิลลิลิตรของโปแตสเซียมฟอสเฟตบัฟเฟอร์ 0.1 โมลาร์ pH 7.0 กับ 0.15 มิลลิลิตรของไอโอดีน 0.08 โมลาร์ ในโปแตสเซียมไอโอดีน 3.2 โมลาร์) 1 มิลลิลิตร กับ โปแตสเซียมฟอสเฟตบัฟเฟอร์ 0.1 โมลาร์ pH 7.0 1.9 มิลลิลิตร และ crude enzyme 0.1 มิลลิลิตร วัดการจางลงของสีที่สัมพันธ์กับเวลา ที่ความยาวคลื่นแสง 620 นาโนเมตร อุณหภูมิ 30^oซ. ด้วยเครื่องบันทึกการดูดแสง Shimadzu UV-240

ข. Substrate control ผลผสมสารละลายแป้ง-ไอโอดีน 1 มิลลิลิตร กับ เพนนิซิลินจี 0.2 มิลลิโมลาร์ 1 มิลลิลิตร และโปแตสเซียมฟอสเฟต บัฟเฟอร์ 0.1 โมลาร์ pH 7.0 1 มิลลิลิตร วัดการจางลงของสีที่สัมพันธ์กับเวลา เช่นเดียวกับข้อ ก.

ค. Test ผลผสมสารละลายแป้ง-ไอโอดีน 8 มิลลิลิตร กับ เพนนิซิลินจี 0.2 มิลลิโมลาร์ 1 มิลลิลิตร กับโปแตสเซียมฟอสเฟต บัฟเฟอร์ 0.1 โมลาร์ pH 7.0 0.9 มิลลิลิตร และ crude enzyme 0.1 มิลลิลิตร วัดการจางลงของสีที่สัมพันธ์กับเวลา เช่นเดียวกับ ข้อ ก แล้วคำนวณแอกติวิตีของเอนไซม์ ดังแสดงในภาคผนวกที่ 4

2.13 การสกัดพลาสมาดีเอ็นเอ

เครื่องแก้วทุกชนิดที่ใช้ต้องผ่านการ Siliconized และรีเอเจนต์ทุกชนิดต้องสะอาด ปราศจากเอนไซม์ Nuclease ด้วย

การเจริญเชื้อเพื่อเพิ่มจำนวนพลาสมาดีเอ็นเอ pSY 343 (Copy number amplification) ทำโดยเจริญเชื้อในอาหารอุดม LB ที่ 30^oซ. จนกระทั่ง O.D.₆₆₀ เท่ากับ 0.1 เปลี่ยนอุณหภูมิการเจริญไปที่ 37^oซ. ประมาณ 5 ชั่วโมง

2.13.1 การสกัดพลาสมาดีเอ็นเอโดยวิธีสกัด (Rapid Extraction) (Rodriguez และ Tait, 1985)

ปั่นเซลล์ 1 มิลลิลิตรใน microfuge tube ด้วยความเร็ว 12,000 รอบต่อนาที เป็นเวลา 25 วินาที ด้วยเครื่องปั่นแอฟเฟนดอฟ TOMY MC-15 A

นำตะกอนมาเติม Tris-HCl 50 มิลลิโมลาร์ pH 8, Na₂ EDTA 50 มิลลิโมลาร์ และซูโครส 10 เปอร์เซ็นต์ที่มี lysozyme 1 มิลลิกรัมต่อมิลลิลิตร จำนวน 0.5

มิลลิลิตร บ่มที่อุณหภูมิห้อง 10 นาที จึงเติม sodium dodecyl sulfate 20 เปอร์เซ็นต์ จำนวน 10 ไมโครลิตร กลับหลอดขึ้นลง บ่มที่ 37°C. 10 นาที เพื่อทำให้ผนังเซลล์เป็นรูรั่ว และดีเอ็นเอออกมาเกิดการ denature ในสสารละลายต่าง

เติมโปแตสเซียมอะซิเตท 5 โมลาร์ pH 4.8 จำนวน 50 ไมโครลิตร เพื่อ neutralized พลาสมิดจะเกิด renature ได้ง่ายเนื่องจากมีขนาดเล็ก เมื่อแช่ในอ่างน้ำแข็ง นาน 30 นาที โครโมโซมและโปรตีนจะตกตะกอน จากนั้นนำสารละลายทั้งหมดมาปั่นด้วยความเร็ว 12,000 รอบต่อนาที 15 นาที นำส่วนน้ำใสมาใส่หลอดโปรตีนออกโดยการเติม 10 phenol : 1 (24 CHCl₃ : 1 isoamylalcohol) โดยปริมาตรจำนวน 0.5 มิลลิลิตร เขย่าแล้วบ่มที่ 37°C. 2 นาที แล้วเขย่าอีก ทำเช่นนี้ประมาณ 10 ครั้ง โดยการปั่นแยกขึ้นด้วยความเร็ว 12,000 รอบต่อนาที 10 วินาที นำสารละลายชั้นบนมาใส่หลอด phenol ออก โดยการเติม เอทิลอีเธอร์ 1 มิลลิลิตร แล้วเขย่าจนกระทั่งสารละลายชั้นล่างใส นำไปปั่นด้วยความเร็ว 12,000 รอบต่อนาที 10 วินาที ปิดหลอดสารละลายชั้นบนทิ้งไป

นำสารละลายชั้นล่างมาเติมโซเดียมคลอไรด์ให้มีความเข้มข้นสุดท้ายเป็น 0.1 โมลาร์ ปริมาตร 0.5 มิลลิลิตร แล้วเติมเอทานอล 1 มิลลิลิตร ตั้งที่อุณหภูมิ -20°C. 2 ชั่วโมง ปั่นด้วยความเร็ว 12,000 รอบต่อนาที นาน 15 นาที เทส่วนน้ำใสทิ้งไป ทำให้ตะกอนแห้งใน เดซีเคเตอร์สุญญากาศ

กระจายตะกอนในบัฟเฟอร์ TE ที่ผสม RNase 2 ไมโครกรัมต่อมิลลิลิตร จำนวน 50 ไมโครลิตร บ่มที่ 37°C. 30 นาที จึงเก็บที่อุณหภูมิ 4°C.

2.13.2 การสกัดพลาสมิดดีเอ็นเอปริมาณมาก (Ronald, 1980)

ปั่นเก็บเซลล์ด้วยความเร็ว 8,000 รอบต่อนาที เป็นเวลา 10 นาที ในกรณีที่ใช้เซลล์ เริ่มต้นเป็น 100 มิลลิลิตร ล้างเซลล์ 1 ครั้งใน 25 มิลลิลิตรของ Tris-HCl 10 มิลลิโมลาร์ pH 8.5 และ Na₂ EDTA 1 มิลลิโมลาร์

กระจายเซลล์ใน 2 มิลลิลิตรของ Tris-HCl 0.05 โมลาร์ pH 8.5, Na₂ EDTA 0.05 โมลาร์ และซูโครส 15 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งมี Lysozyme 1 มิลลิกรัมต่อมิลลิลิตร บ่มที่ อุณหภูมิห้อง 30 นาที

เติม 2 มิลลิลิตรของ Triton X-100 0.1 เปอร์เซ็นต์, Tris-HCl 0.05 โมลาร์ pH 8.5 และ Na_2EDTA 0.05 โมลาร์ บ่มที่อุณหภูมิห้อง 20 นาที ย้ายไปบ่มที่ 37°C . 30 นาที

ปั่นด้วยความเร็ว 20,000 รอบต่อนาที เป็นเวลา 1 ชั่วโมง ที่ 4°C . รินส่วนน้ำใส ด้วยความระมัดระวัง เพื่อนำไปทำ Isopycnic Cesium chloride gradient centrifugation

ผสม cesium chloride 3.7 กรัม และ Ethidium bromide 10 มิลลิกรัมต่อ มิลลิลิตร จำนวน 0.4 มิลลิลิตร กับส่วนน้ำใสที่ได้จากขั้นตอนที่แล้ว 4 มิลลิลิตร (ตรวจ refractive index ควรจะเป็น 1.390-1.396 หรือ density 1.59 กรัมต่อมิลลิลิตร) ใช้หลอด cellulose nitrate

ปั่นด้วยเครื่องปั่นแรงสูงอุลตรา L8-70 ด้วยความเร็ว 35,000 รอบต่อนาที 48 ชั่วโมง 4°C . เมื่อน้ำหลอดเซนตริฟิวส์ดังกล่าวมาส่องดูภายใต้แสงอุลตราไวโอเล็ต ช่วงคลื่นยาว จะเห็นเป็นแถบ (band) วงแหวนของพลาสมิดลักษณะต่าง ๆ โดย supercoil form จะอยู่ แถบล่างสุด ($\rho = 1.59 \text{ g/ml}$) และถัดขึ้นมาเป็น relaxed form ($\rho = 1.55 \text{ g/ml}$) ใช้เข็มขนาด 21 x $1\frac{1}{2}$ นิ้ว เจาะข้างหลอดเพื่อแยกพลาสมิดแต่ละแถบออกมา

สกัด ethidium bromide และ cesium chloride ออกจากสารละลายดังกล่าว โดยเติม 1 volume ของ isopropanol ซึ่งเข้มข้นด้วยโซเดียมคลอไรด์ 5 โมลาร์, Tris-HCl 10 มิลลิโมลาร์ pH 8.5 และ Na_2EDTA 1 มิลลิโมลาร์ เขย่า แล้วตั้งทิ้งไว้ จนแยกชั้น นำสารละลายชั้นล่างมาสกัดซ้ำจนกระทั่งมองไม่เห็นสี

เติม 2 ปริมาตรของน้ำกลั่น และ 6 ปริมาตรของเอทานอล แล้วตั้งที่อุณหภูมิ -20°C . 2 ชั่วโมง ปั่นด้วยความเร็ว 12,000 รอบต่อนาที นาน 15 นาที ล้างตะกอนด้วย เอทานอล 70 เปอร์เซ็นต์ ทำให้ตะกอนแห้งในเดซีเคเตอร์สุญญากาศ

กระจายตะกอนในบัฟเฟอร์ TE เก็บที่ 4°C .

2.14 การสกัดโครโมโซมของแบคทีเรีย (Rodriguez และ Tait, 1983)

เจริญเชื้อในอาหารอุดม LB ที่ 30°C. เป็นเวลา 5 ชั่วโมง จะได้เซลล์ประมาณ 5×10^8 เซลล์ต่อมิลลิลิตร ปั่นเก็บเซลล์ด้วยความเร็ว 6,000 รอบต่อนาที เป็นเวลา 10 นาที ล้างเซลล์หนึ่งครั้งด้วยบัฟเฟอร์ SET (ซูโครส 20 เปอร์เซ็นต์, Tris-HCl 50 มิลลิโมลาร์ และ Na_2EDTA 50 มิลลิโมลาร์ pH 7.6)

นำเซลล์ไปแช่แข็งที่อุณหภูมิ -70°C. 5 นาที ทำให้ละลายลงที่อุณหภูมิ 37°C. กรณีที่เริ่มต้นจากเซลล์ 80 มิลลิลิตร กระจายเซลล์ในบัฟเฟอร์ SET 2 มิลลิลิตร แล้วแช่ในอ่างน้ำแข็ง

เติม lysozyme 5 มิลลิกรัมต่อมิลลิลิตร จำนวน 0.2 มิลลิลิตร และบัฟเฟอร์ RNase (RNase 10 มิลลิกรัมต่อมิลลิลิตร, โซเดียมอะซิเตท 0.1 โมลาร์ และ Na_2EDTA 0.3 มิลลิโมลาร์ pH 4.8) จำนวน 0.2 มิลลิลิตร แช่ในอ่างน้ำแข็ง 15 นาที

เติม sodium dodecyl sulfate 25 เปอร์เซ็นต์ จำนวน 0.05 มิลลิลิตร บ่มที่ 37°C. เขย่าเบา ๆ 6 ชั่วโมง

เติม pronase 2 มิลลิกรัมต่อมิลลิลิตร จำนวน 0.3 มิลลิลิตร และ CHCl_3 : n-amyl alcohol (24 : 1) จำนวน 1.5 มิลลิลิตร บ่มที่ 37°C. เขย่าเบา ๆ 16 ชั่วโมง

เติมน้ำกลั่น 1 มิลลิลิตร และ CHCl_3 : n-amyl alcohol 2 เท่าของปริมาตร ปิดลูกหลอดแล้วกลับหลอดไปมาเบา ๆ 5 นาที ปั่นด้วยความเร็ว 9,000 รอบต่อนาที นาน 5 นาที แล้วนำสารละลายขึ้นบนมวลสกัดซ้ำอีก 2 ครั้งด้วย CHCl_3 : n-amyl alcohol

นำสารละลายขึ้นบนมาเติมโซเดียมคลอไรด์ 5 โมลาร์ 0.2 มิลลิลิตร และเอทานอล เป็น จำนวน 2 เท่าของปริมาตรทั้งหมด

ค่อย ๆ ฝึนสายโครโมโซมด้วยแท่งแก้ว แล้วนำไปลุ่มในเอทานอลเย็น เพื่อล้าง ดีเอ็นเอที่มีน้ำหนักโมเลกุลต่ำ ๆ ให้หลุดออกไป

ละลายตะกอนของโครโมโซมดังกล่าวในบัฟเฟอร์ TEN (Tris-HCl 10 มิลลิโมลาร์, Na_2EDTA 1 มิลลิโมลาร์ และโซเดียมคลอไรด์ 10 มิลลิโมลาร์ pH 7.6) จำนวน 3 มิลลิลิตร ซึ่งมี CHCl_3 0.1 มิลลิลิตร เก็บที่ 4°C.

2.15 การวัดปริมาณดีเอ็นเอ (Maniatis และคณะ, 1982)

วัดการดูดกลืนแสง ความยาวคลื่น 260 นาโนเมตร ด้วยเครื่องวัดการดูดแสง Spectronic 2000 โดยที่ OD_{260} เท่ากับ 1 คือปริมาณดีเอ็นเอ 50 ไมโครกรัมต่อมิลลิลิตร หรือวัดปริมาณดีเอ็นเออย่างคร่าว ๆ โดยเปรียบเทียบความเข้ม ของแถบที่ปรากฏบนอะกาโรสเจลอีเลคโตรโฟรีซิส กับดีเอ็นเอมาตรฐาน

2.16 เทคนิคทาง Molecular cloning

2.16.1 การย่อยดีเอ็นเอด้วยเอนไซม์ Restriction endonuclease

Hind III และ EcoR I ที่ใช้ในการทดลองเป็นของบริษัท Amersham โดยที่สภาวะในการย่อยดีเอ็นเออย่างสมบูรณ์ เป็นดังนี้

ก. Hind III reaction mixture 20 ไมโครลิตร ประกอบด้วย ดีเอ็นเอ 1 ไมโครกรัม, Tris-HCl 10 มิลลิโมลาร์ pH 8.0, โซเดียมคลอไรด์ 50 มิลลิโมลาร์, แมกนีเซียมคลอไรด์ 10 มิลลิโมลาร์ และ dithiothreitol 1 มิลลิโมลาร์ และ Hind III 3 หน่วย บ่มที่ 37°C. 1 ชั่วโมง หยุดปฏิกิริยาโดยเติม tracking dye (bromphenol blue 0.1 เปอร์เซ็นต์, ficoll 40 เปอร์เซ็นต์ และ Na₂EDTA 5 มิลลิโมลาร์) จำนวน $\frac{1}{3}$ เท่าของปริมาตรรวม

ข. EcoR I reaction mixture 20 ไมโครลิตร ประกอบด้วยดีเอ็นเอ 1 ไมโครกรัม, Tris-HCl 50 มิลลิโมลาร์ pH 8.0, โซเดียมคลอไรด์ 100 มิลลิโมลาร์, แมกนีเซียมคลอไรด์ 10 มิลลิโมลาร์ และ dithiothreitol 1 มิลลิโมลาร์ และ EcoR I 3 หน่วย บ่มที่ 37°C. 1 ชั่วโมง หยุดปฏิกิริยาโดยเติม tracking dye จำนวน $\frac{1}{3}$ เท่าของปริมาตรรวม

2.16.2 อีเลคโตรโฟรีซิส (Maniatis และคณะ, 1982)

การวิเคราะห์ปริมาณและขนาดของชิ้นดีเอ็นเอ ทำโดยใช้ submarine horizontal gel electrophoresis ของอะกาโรสเจล 0.7 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเตรียมในบัฟเฟอร์ Tris-borate (Tris-HCl 89 มิลลิโมลาร์ pH 8.3, Boric acid 89 มิลลิโมลาร์ Na₂EDTA 2.5 มิลลิโมลาร์) และใส่ดีเอ็นเอประมาณ 100-200 นาโนกรัมต่อ 1 ช่องของเจล ถ้าเจลมีขนาด 110 x 60 x 3 มิลลิเมตร ทำอีเลคโตรโฟรีซิส 50 โวลต์ นาน 1 ชั่วโมง 20

นาที่ และถ้าเจลมีขนาด 100 x 80 x 8 มิลลิเมตร ทำฮีเลคโตรโฟรีซิส 80 โวลต์ นาน 3 ชั่วโมงในบัฟเฟอร์ Tris-borate โดยให้เคลื่อนจากขั้วลบไปขั้วบวก และใช้ tracking dye เป็นเครื่องหมาย

นำเจลมาย้อมโดยแช่ใน ethidium bromide เข้มข้น 0.5 ไมโครกรัมต่อ มิลลิลิตร นาน 30 นาที แล้วแช่ล้างในน้ำกลั่น 1 ชั่วโมง นำเจลมาส่องดูแถบดีเอ็นเอภายใต้ แสงอุลตราไวโอเลตจาก UV transilluminator UVP แล้วเปรียบเทียบขนาดและปริมาณ กับแถบของดีเอ็นเอมาตรฐาน

2.16.3 การแยกและทำให้ยีนดีเอ็นเอบริสุทธิ์จากอะกาโรสเจล

แยกยีนดีเอ็นเอโดยการ trapping onto DEAE - Cellulose paper (Dretzen และคณะ, 1981)

ทำฮีเลคโตรโฟรีซิสบนอะกาโรสเจล 0.7 เปอร์เซ็นต์ในบัฟเฟอร์ Tris-borate จากนั้นดูดบัฟเฟอร์ออก ตัดเจลช่องที่ใช้เป็นเครื่องหมายนำไปย้อมใน ethidium bromide แล้วส่องดูระยะทางของแถบของดีเอ็นเอขนาดที่ต้องการภายใต้แสงอุลตราไวโอเลต

นำเจลไปใส่กลับเข้าที่เดิม ตัดเจลเหนือและใต้แถบดีเอ็นเอเล็กน้อย สอดด้วย ยีน DEAE - Cellulose paper (ซึ่งก่อนใช้ต้องนำไปแช่ในโซเดียมคลอไรด์ 2.5 โมลาร์ 3 ชั่วโมง จากนั้นล้างในน้ำกลั่น 3 ครั้ง แล้วเก็บใน Na_2EDTA 1 มิลลิโมลาร์ ที่ 4^oซ.) ทำฮีเลคโตรโฟรีซิสต่อไป จนกว่าแถบของดีเอ็นเอขนาดที่ต้องการจะเคลื่อนมาอยู่ใน DEAE - Cellulose paper ซึ่งใช้เวลาประมาณ 30 นาทีถึง 1 ชั่วโมง

นำ DEAE - Cellulose paper ที่มีดีเอ็นเอมาจุ่มล้างในน้ำเย็น แล้วซับ ให้แห้งบนกระดาษกรอง แล้วนำไปแช่ใน elution buffer (Tris-HCl 20 มิลลิโมลาร์ pH 7.5, Na_2EDTA 1 มิลลิโมลาร์, Arginine 50 มิลลิโมลาร์ และโซเดียมคลอไรด์ 1.5 โมลาร์) จำนวน 500 ไมโครลิตรต่อ DEAE - cellulose paper 50 ตารางมิลลิเมตร ตัด และแยกกระดาษให้กระจายในบัฟเฟอร์ บ่มที่ 37^oซ. นาน 2 ชั่วโมง

ดูดส่วนผลมดังกล่าวใส่ใน eppendorf centrifuge tube ที่เจาะรู และ ใส่ siliconized glass wool ไว้ที่ก้นหลอด ซึ่งวางอยู่บนหลอดแก้วอีกทีหนึ่ง นำไปปั่นด้วยความเร็ว 10,000 รอบต่อนาที นาน 5 นาที

กระจายเซลล์ในบัพเฟอร์ TFB (2-N-Morpholinoethane sulfonic acid 10 มิลลิโมลาร์ pH 6.3, โปแตสเซียมคลอไรด์ 100 มิลลิโมลาร์, แมงกานีสคลอไรด์ 45 มิลลิโมลาร์, แคลเซียมคลอไรด์ 10 มิลลิโมลาร์ และ Hexamine Cobalt (III) chloride 3 มิลลิโมลาร์) จำนวน $\frac{1}{3}$ เท่าของปริมาตรเดิม แช่ในอ่างน้ำแข็ง 15 นาที แล้วเขย่า 10 นาที ที่ 4°C . ปั่นเซลล์ด้วยความเร็ว 5,000 รอบต่อนาที 10 นาที ที่ 4°C .

กระจายเซลล์อีกครั้งในบัพเฟอร์ TFB ปริมาตร $\frac{1}{12.5}$ เท่าของปริมาตรเดิม แช่ในอ่างน้ำแข็ง เติม dimethyl sulfoxide (DMSO) ให้ความเข้มข้นเป็น 3.5 เปอร์เซ็นต์ แช่ในอ่างน้ำแข็ง 5 นาที เติม Dithiothreitol ให้ความเข้มข้นเป็น 75 มิลลิโมลาร์ แช่ในอ่างน้ำแข็ง 5 นาที นำไปทำ transformation

ข. การ transformation (Rodriguez และ Tait, 1983)

ผสม competent cell 200 ไมโครลิตร กับดีเอ็นเอ 50-100 ไมโครกรัม ในปริมาตรไม่เกิน 10 ไมโครลิตร แช่ในอ่างน้ำแข็งนาน 30 นาที

นำไปให้ความร้อน 42°C . ทิ้งที่ 2 นาที แล้วนำมาแช่ในอ่างน้ำแข็ง 1 นาที เติมน้ำอาหารเลี้ยงเชื้อ SOB 800 ไมโครลิตร แล้วเขย่าที่ 30°C . นาน 1 ชั่วโมง หรือมากกว่า

กระจายเชื้อ 0.1 มิลลิลิตรบนอาหารแข็งที่เสริมยาปฏิชีวนะตามความเหมาะสม บ่มที่ 30°C . 24 ชั่วโมง นับจำนวนโคโลนีที่สามารถเจริญได้ ต่อจำนวนดีเอ็นเอ 1 ไมโครกรัม เพื่อคำนวณเป็นประสิทธิภาพของการ transformation

2.17 การแยก Catabolite derepressed mutant

2.17.1 การกลายพันธุ์ด้วยรังสีอุลตราไวโอเล็ต

เจริญเชื้อในอาหารอุดม LB จนกระทั่งถึง logarithmic growth phase ล้างเซลล์ด้วยโซเดียมคลอไรด์ 0.85 เปอร์เซ็นต์ 2 ครั้ง กระจายเซลล์ในสารละลายเดิม

เสื่อจางเซลล์ด้วยโซเดียมคลอไรด์ 0.85 เปอร์เซ็นต์ ให้ได้ประมาณ 1×10^8 เซลล์ต่อ 0.1 มิลลิลิตร กระจายเซลล์ 0.1 มิลลิลิตรบนอาหารแข็งสูตรอุดม LB เสริมกลูโคส 0.2 เปอร์เซ็นต์ จากนั้นนำไปรับรังสี (expose) อุลตราไวโอเล็ต ซึ่งมีกำลัง

ส่องสว่าง 15 วัตต์ ในระยะห่าง 30 เซนติเมตร โดยใช้ระยะเวลาต่าง ๆ กัน

จากนั้นนำไปบ่มที่อุณหภูมิ 30^oซ. ในที่มืด 24 ชั่วโมง นับจำนวนโคโลนี และ
ป้อนแบบลงบนอาหารแข็งชนิดเดิม

ทดสอบเพื่อเลือกโคโลนีที่สามารถผลิต PA โดยวิธี Microbiological
test

2.17.2 การกลายพันธุ์ด้วย NTG ตัดแปลงจากวิธีของ Mandel และ Chen (1965)

เจริญเชื้อในอาหารอุดม LB จนกระทั่งถึง logarithmic growth phase
ล้างด้วยซีเตรทบัฟเฟอร์ 0.1 โมลาร์ pH 5.5 1 ครั้ง กระจายเซลล์ในบัฟเฟอร์เดิมด้วย
ปริมาตรเท่าเดิม

เติม NTG (N-methyl-N'-nitro-N-nitrosoguanidine) ให้ความ
เข้มข้นเป็น 300 ไมโครกรัมต่อมิลลิลิตร บ่มที่อุณหภูมิห้อง 30 นาที ล้างเซลล์ด้วยโซเดียมคลอไรด์
0.85 เปอร์เซ็นต์ 3 ครั้ง กระจายเซลล์ในอาหารอุดม LB จำนวน $\frac{1}{2}$ เท่าของปริมาตร
เริ่มต้น

นำเซลล์ที่บ่มแล้ว 0.5 มิลลิลิตรใส่ในอาหารอุดม LB 10 มิลลิลิตร เขย่าที่
30^oซ. เป็นเวลา 1 ชั่วโมง เติมกลูโคสให้มีความเข้มข้น 0.2 เปอร์เซ็นต์ เขย่าที่ 37^oซ.
2 ชั่วโมง ย้ายไปเจริญที่ 30^oซ. 6 ชั่วโมง เติมเพนิซิลินจีให้มีความเข้มข้น 2 มิลลิกรัมต่อ
มิลลิลิตร เขย่า 20-50 นาที นำเซลล์มาแช่ในอ่างน้ำแข็ง ล้างเซลล์ด้วยโซเดียมคลอไรด์
0.85 เปอร์เซ็นต์ 3 ครั้ง แล้วกระจายเซลล์ในสารละลายเดิม 1 มิลลิลิตร

กระจายเซลล์ 0.1 มิลลิลิตร บนอาหารแข็งสูตรอุดมที่เสริมกลูโคส 0.2
เปอร์เซ็นต์ และเพนิซิลินจี 200 ไมโครกรัมต่อมิลลิลิตร บ่มที่อุณหภูมิ 30^oซ. 24 ชั่วโมง
นับจำนวนโคโลนีและป้อนแบบลงบนอาหารแข็งชนิดเดิม

ทดสอบเพื่อเลือกโคโลนีที่สามารถผลิต PA โดยวิธี Microbiological
test

2.18 การหาปริมาณโปรตีนโดยวิธี Lowry (Lowry และคณะ, 1951)

ล้างเซลล์ด้วยโซเดียมคลอไรด์ 0.85 เปอร์เซ็นต์ 2 ครั้ง แล้วกระจายในสารละลาย
เดิม ปริมาตรเท่าเดิม

ผสมเซลล์ที่เตรียมไว้ 1 มิลลิลิตร กับโซเดียมไฮดรอกไซด์ 1 นอร์มอล จำนวน 1 มิลลิลิตร นำไปต้มในน้ำเดือด 5 นาที ได้เป็น Hydrolysate ทำให้เป็นลง

ผสม Hydrolysate 0.1 มิลลิลิตร กับสารละลาย Lowry (โซเดียมคาร์บอเนต 2 เปอร์เซ็นต์ในโซเดียมไฮดรอกไซด์ 0.1 N จำนวน 100 ml กับคอปเปอร์ซัลเฟต 1 เปอร์เซ็นต์ และโซเดียมโปแตสเซียมเตตระเตรต 1 เปอร์เซ็นต์ จำนวน 2 มิลลิลิตร) จำนวน 3 มิลลิลิตร บ่มที่อุณหภูมิห้อง 10 นาที

เติมสารละลาย Folin Ciocalten (เจือจาง 1:2) จำนวน 0.3 มิลลิลิตร บ่มที่อุณหภูมิ 30^oซ. นาน 30 นาที วัดการดูดแสงที่ความยาวคลื่น 650 นาโนกรัม เปรียบเทียบกับกราฟมาตรฐานของ Bovine serum albumin

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย